JUSTYNA MAK 16.11.2022

Innowacja pedagogiczna w szkole.

Polska szkoła potrzebuje innowatorów – nauczycieli z pasją, partnerów w relacjach, mentorów zachęcających i wspomagających uczniów w rozwoju, autentycznych autorytetów, którzy czują, że mogą być prekursorami zmian. Dziś postaram się Was zachęcić do podejmowania innowacyjnych działań i pokazać, jak w miarę szybko i „bezboleśnie" można przejść przez całą procedurę wprowadzania innowacji pedagogicznej; od pojawienia się pomysłu po wdrożenie i podsumowanie.

> *Kreatywność to proces generowania oryginalnych pomysłów, które mają wartość. (…) Innowacja natomiast to wprowadzenie nowych pomysłów w życie.*
>
> *Ken Robinson „Kreatywne szkoły"*

Zacznijmy od **istoty innowacji**. Innowacja to: robienie czegoś innego lub robienie czegoś inaczej. Należy pamiętać, że każda innowacja jest zmianą, lecz nie każda zmiana jest innowacją. Działanie innowacyjne powinno być:

- **celowe** – ma jasno określone efekty, które można dzięki niej uzyskać;
- **planowe** – zawiera przemyślany harmonogram działań i czynności;
- **zorganizowane** – przewiduje potrzebne zasoby, ludzi i środki;
- **kontrolowane** – ma określony sposób ewaluacji.

Z uwagi na to, że innowacje w edukacji można podzielić na: **programowe**, **organizacyjne** i **metodyczne** (lub mieszane, np. organizacyjno-metodyczne), mogą one dotyczyć m.in.:

- programów nauczania-zarówno w obrębie poszczególnych przedmiotów, jak i bloków przedmiotowych; można tworzyć programy autorskie; można uczyć wiedzy zintegrowanej lub nauczać systemem blokowym,
- metod nauczania,
- oceniania uczniów,
- sposobów organizowania klasy, lekcji i szkoły,
- relacji: uczeń-uczeń, uczeń-nauczyciel, nauczyciel-rodzic,
- oceny jakości pracy szkoły,
- rozwiązywania problemów wychowawczych,
- doskonalenia nauczycieli.

Powinniśmy ucieszyć się z faktu, że wszystkie kroki dotyczące wdrażania innowacji w szkołach zostały wg nowej ustawy bardzo uproszczone:

- **zniesiono bowiem konieczność zgłaszania innowacji pedagogicznej kuratorowi oświaty i organowi prowadzącemu oraz**

- ✔ **zniesiono wymagania formalne warunkujące rozpoczęcie działalności innowacyjnej.**

W praktyce oznacza to, że szkoła **samodzielnie podejmuje decyzję**, jakie innowacje będzie realizowała. Nowe regulacje prawne dotyczące działalności innowacyjnej szkoły przeniesiono na poziom ustawy, tj. ustawy *Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r., poz. 60)*. Akcentuje się w niej, że działalność innowacyjna szkoły jest integralnym elementem działalności szkoły/placówki, a poprzez zniesienie wymogów formalnych, warunkujących według dotychczas obowiązujących przepisów, realizację innowacji, ma wyzwolić kreatywność uczniów i nauczycieli. Nie określono w niej czasu zgłoszenia ani rodzaju formularza. Tę dokumentację można opracować wg własnego pomysłu lub zmodyfikować poprzednie formularze. Tu rodzaj i sposób składania dokumentacji określi dyrektor szkoły **(poniżej do pobrania przykładowe rozwiązania).**

Na razie przepisy nie określają, czy i jaką procedurę powinna przyjąć szkoła w sprawie wprowadzania innowacji po 1 września 2017 r. Uwzględniając wartość dobrze zorganizowanego działania, pożądane będzie opracowanie szkolnej procedury wprowadzania innowacji pedagogicznej. Pamiętajmy także, że innowacje wymagające dodatkowych środków finansowych muszą być uzgodnione z organem prowadzącym, jak każde działanie wykraczające poza plan finansowy. Przepisy nie określają także, czy nauczyciele uczestniczący w innowacji nadal mają wyrażać na to zgodę, jak było to praktykowane w poprzedniej procedurze, jednak takie zabezpieczenie wydaje się uzasadnione.

5 prostych kroków do innowacyjnego działania:

Krok 1

Przeczytaj artykuł pani **Stefanii Misiarek pt. „**Innowacja w praktyce szkolnej (https://www.nowaera.pl/pobieranie-pliku-c1b57166e72350d79665b4ed488d05f3.pdf)". To obowiązkowa lektura dla początkujących, ale też źródło przypomnienia dla „praktykujących" autorów innowacji. Tekst wyjaśnia przede wszystkim, czym jest innowacja i jakie istnieją jej rodzaje, na czym polega nowatorstwo działań nauczyciela oraz na co zwracać szczególną uwagę, wprowadzając innowację do swojej szkoły.

Krok 2

Burza belferskiego mózgu, czyli przemyśl, co tak naprawdę chcesz wdrożyć, jaki masz cel, plan działania, co tobie (i twoim uczniom) da wprowadzenie innowacji. Polecam także przejrzenie archiwalnych rejestrów innowacji na stronach kuratoriów oświaty – nie po to, aby „ściągać" pomysły, ale dla inspiracji, zachęty, podpowiedzi. I nie przejmuj się, że podobne działanie było już gdzieś wdrożone – twoja szkoła potrzebuje innowacyjnych rozwiązań, nawet jeśli inna placówka już z podobnego pomysłu skorzystała.

Krok 3

Koniecznie odwiedź gabinet dyrekcji szkoły, porozmawiaj o swoim pomyśle i sposobach jego realizacji. Coraz więcej szefów jest otwartych na wprowadzanie innowacji, ale nigdy nic nie wiadomo i lepiej rozpocząć od „sprzedania" swojej idei, otrzymania akceptacji i omówienia dalszych działań. Jeśli dodatkowo podsuniesz gotową, opracowaną dokumentację – sukces gwarantowany! (dokumenty pobierz niżej)

Krok 4

Zasiądź wygodnie za biurkiem i zajmij się opracowaniem **niezbędnej dokumentacji dla swojej innowacji**. Dokumenty do pobrania poniżej są przykładowymi, zaproponowanymi przeze mnie rozwiązaniami. Można je dowolnie modyfikować i przekształcać na potrzeby własne i szkoły, w której pracujesz:

>> opis innowacji (https://www.nowaera.pl/pobieranie-pliku-b7d855972063aadad405377ef172b7cb.docx)

>> zgłoszenie innowacji (https://www.nowaera.pl/pobieranie-pliku-a1903c162ba0f4aff5c85bdfb4a13bbd.docx)

>> zgoda autora (https://www.nowaera.pl/pobieranie-pliku-1d4297c26441260b223477388b5b9350.docx)

>> uchwała rady pedagogicznej (https://www.nowaera.pl/pobieranie-pliku-d0382612931537e6da4cc75c5d05e6d0.docx)

Krok 5

Po przeprowadzeniu innowacji, np. w maju – przeprowadź ewaluację, sporządź krótkie podsumowanie na piśmie i dostarcz dyrektorowi szkoły.

Ku pamięci:

Innowacje możecie wprowadzić, kiedy chcecie i na jak długo chcecie. Może być ona przeprowadzana w ramach obowiązkowych zajęć lekcyjnych, np. raz w tygodniu, ale może to być także tylko element lekcji lub kółko zainteresowań. Ważne, aby wasze działania były kreatywne, pachnące nowością i z korzyścią dla ucznia, nauczyciela i szkoły. Pamiętajmy, że nowatorstwo pedagogiczne należy wiązać ze złożoną działalnością innowacyjną nauczyciela, opartą na jego inwencji twórczej i kreatywności. Za nowatorskie mogą być uznane działania, które są nowością w kulturze organizacyjnej danej szkoły lub placówki, wykraczają poza zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej czy odpowiadają na zdiagnozowane potrzeby uczniów. **To my, jako autorzy innowacji, odpowiadamy za merytoryczność naszego pomysłu oraz za jego jakość i sposób wcielenia w życie.**

Proste?

No to cała naprzód innowacyjni nauczyciele, edu-kreatorzy, super-edu-zmieniacze!!! Życzę Wam wspaniałych, nieprzeciętnych pomysłów i powodzenia we wdrażaniu edukacyjnych nowinek w Waszych szkołach.

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 1943) – art. 41 ust. 1 pkt 3
   (https://epedagogika.pl/akty-prawne/ustawa-z-7-wrzesnia-1991-r.-o-systemie-oswiaty-tekst-jedn.-dz.u.-z-2017-poz.-2198-1429.html)
2. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59) – art. 1 pkt 18,art. 44 ust. 2 pkt 3, art. 55 ust. 1 pkt 4, art. 68 ust. 1 pkt 9, art. 86 ust. 1
   (https://epedagogika.pl/akty-prawne/ustawa-z-dnia-14-grudnia-2016-r.-prawo-oswiatowe-dz.u.-z-2017-r.-poz.-59-1554.html)

Przydatne linki:

1. https://epedagogika.pl/ksztalcenie-i-wychowanie/innowacje-pedagogiczne-od-1-wrzesnia-2017-r.-1777.html (https://epedagogika.pl/ksztalcenie-i-wychowanie/innowacje-pedagogiczne-od-1-wrzesnia-2017-r.-1777.html)
2. https://www.portaloswiatowy.pl/organizacja-pracy-szkoly-inne-zagadnienia/zmiany-w-sprawie-innowacji-pedagogicznej-od-wrzesnia-2017-13909.html (https://www.portaloswiatowy.pl/organizacja-pracy-szkoly-inne-zagadnienia/zmiany-w-sprawie-innowacji-pedagogicznej-od-wrzesnia-2017-13909.html)

MRS POPPY, CZYLI KIM JEST JUSTYNA MAK?
Nauczycielka, trener i coach językowy; zafascynowana narzędziami, które usprawniają proces nauczania/uczenia się i świadomie wspierają w rozwoju; autorka innowacji pedagogicznych oraz szkolna koordynat